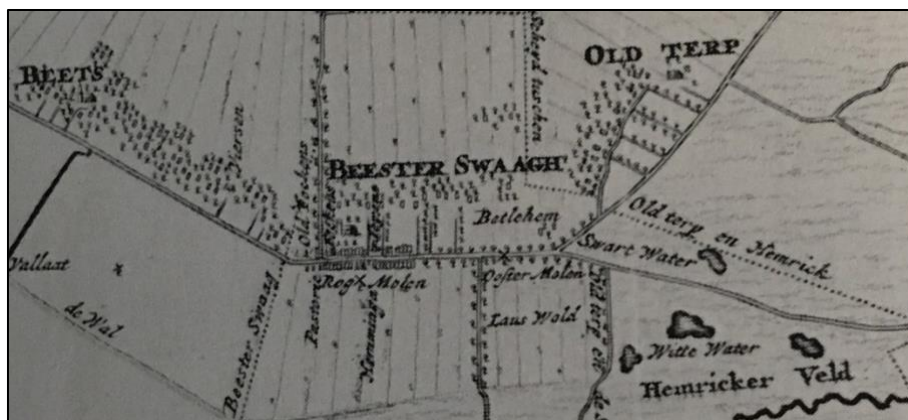

BETHLEHEM

door Mattie Bruining-Hoeksma te Surhuisterveen

Het gaat hier om de boerderij met de naam Bethlehem in Beetsterzwaag. Dit boerderijtje staat er nog steeds, tegenover landgoed Lauswolt. De boerderij staat al vermeld op de Schotanuskaart van Opsterland uit 1693:

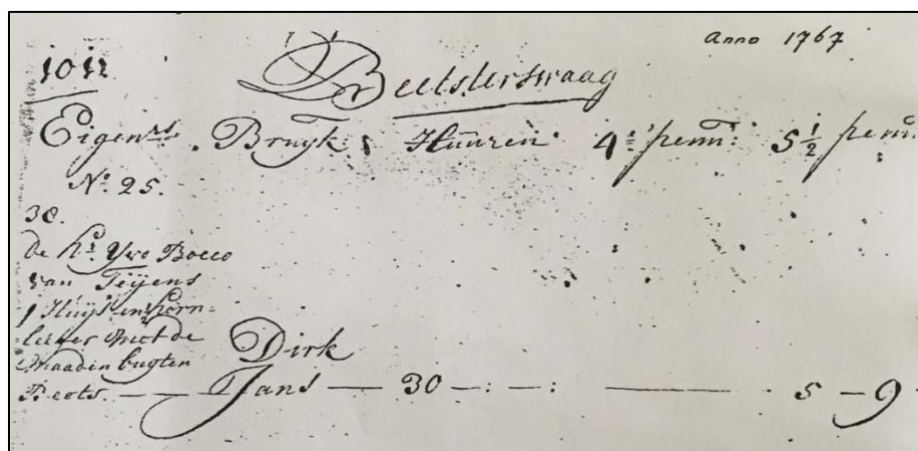

Bron: frieslandopdekaart.nl

Er is altijd vanuit gegaan dat er een kloosterkapel heeft gestaan, dit is echter niet bewezen en ook niet aannemelijk. Het is mogelijk, dat de boerderij destijds een uithof van een klooster in de buurt is geweest, waar conversen (lekenbroeders) de boel gaande hielden voor het klooster. In de middeleeuwen was het wel gewoonte dat kinderloze echtparen hun huis of boerderij schonken aan het klooster met als voorwaarde dat er regelmatig voor hun zielenrust werd gebeden. Het dichtstbijzijnde klooster was dat te Smalle Ee onder Drachten, De kloosterheuvel is daar nog te bezichtigen. Er zijn tot nu toe geen bewijzen voor deze aanname, maar het is wel zo dat uithoven van kloosters vaak een Bijbelse naam kregen, evenals kloosters zelf: Nazareth, Bethlehem (Bartlehiem), Sion, Jeruzalem enzovoort.

We komen het boerderijtje ook al tegen in 1640 in de boeken met stemkohier nummer SC 25. Eigenaren zijn dan elk voor de helft: Dhr. Kinnema en de erven van het echtpaar Poepe Minnerts en Trijn Jouckesdr. De gebruiker is dan Eeuwe Liebbes.

In 1767 is Yvo Bocco van Teijens de eigenaar en mijn voorouder Durk Jans huurt het:

Durk Jans verklaart op 16 december 1811 te Beetsterzwaag dat hij 'behoudt de naam van Bethlehem' voor zichzelf en zijn nageslacht.

Departement vriesland ge compareerd Lyna Durk
Jans waneende se heeft de naam heeft ook de naam
dat hij behoudt de naam van Bethlehem voor

Bron: allefriezen.nl

Hij ondertekent met D J B 'eigen gezette letters':

Dit is D J B Durk Lina
Bethlehem eigen gezette
letters

Bron: allefriezen.nl

Het komt wel vaker voor dat broers niet dezelfde achternaam aannamen, in dit geval wel begrijpelijk. Durk noemde zich al naar de boerderij waar hij in woonde. Daarom staat er ook 'behoudt de naam'.

Zijn broers gaan heten:

Sytse Jans Geertsma, het patroniem Geert (zijn vader was Jan Geerts) wordt dus achternaam.

Sjouke Jans doet hetzelfde Geertsma.

Andries Jans kiest voor Teijema, waarschijnlijk had zijn vrouw (Tjerkjen Sjoerds, dochter van Sjoerd Teijes) al een achternaam en gebruikte hij die ook.

Anne Jans gaat Jongsma heten, omdat hij de jongste is of heeft z'n vrouw die naam al?

Bron: Jelle Terluin, 'Historisch Beetsterzwaag'.

Sybrandus Johannes Fockema Andreae kocht in 1903 boerderij Bethlehem en liet ernaast een villa bouwen die ook de naam Bethlehem kreeg. Hij gebruikte dit als tweede woning, hij was namelijk hoogleraar in Leiden. Na zijn overlijden in 1921 verhuurden zijn kinderen de villa. In 1930 kocht de bewoonster van Lauswolt Adriana Janke Bieruma Oosting baronesse van Harinxma thoe Slooten de boerderij en de villa en ze liet de villa afbreken omdat die haar het mooie uitzicht ontnam. De fotokaart is uit 1907.

Op de volgende pagina een recente foto van het boerderijtje:

Fotograaf: Baykedevries - Eigen werk, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons.

De lijn van Durk Jans naar mij:

VII **Durk Jans Bethlehem** , geb. rond 1738, overl. 17 maart 1814, tr. 15 mei 1763 met Grietje Haayes.
VI **Haaije Durks Bethlehem**, geb. rond 1765, overl. 7 april 1817, tr. 31 jan. 1793 met Antje Molles Lindeboom.
V **Jacobje Haayes Bethlehem**, geb. 2 sept. 1805, overl. 4 nov. 1880, tr. 19 mei 1838 met Ate Alberts Postma.
IV **Haaye Ates Postma**, geb. 7 jan. 1841, overl. 2 dec. 1925, tr. 21 dec. 1881 met Aafke Martens van der Bij.
III **Ate Haayes Postma**, geb. 11 april 1887, overl. 22 dec. 1973, tr. 6 mei 1920 met Gepke Petrus de With.
II **Aafke Ates Postma**, geb. 19 febr. 1923, overl. 11 april 2014, tr. 28 okt. 1948 met Louw Jelles Hoeksma.
I **Martje (Mattie) Bruining-Hoeksma**.